

РЕЦЕНЗИЯ

**по конкурс за заемане на академична длъжност „професор“
в професионално направление 1.1. Теория и управление на
образованието (Административно и финансово управление в
образователната система),
обявен от Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”
в ДВ бр. 41/ 03.06.2022 г.**

Рецензията е изготвена от проф. д-р Светлозар Петков Вацов, ПН 1.1. Теория и управление на образованието (Управление на образованието), в качеството му на член на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 16-161 /30.08.2022 г. на Ректора на Шуменския университет.

За участие в обявения конкурс е подал документи един кандидат: доц. д-р Деница Петкова Загорчева-Койчева.

I. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ

1. Данни за кандидатурата

За участие в конкурса кандидатът Деница Загорчева-Койчева е представил: заявление за допускане до участие в конкурса, професионална автобиография, две дипломи за завършено висше образование, диплом за присъдена ОНС „доктор“, документ за заемана академична длъжност „доцент“, списък на публикациите, участващи в конкурса, справка за оригинални научни приноси, справка за цитиранията, справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, справка по допълнителните показатели по чл. 61, ал. 3 от ППЗРАЗСБ, две декларации и други.

Документите са ясно обозначени, добре подредени и напълно съответстват на всички изисквания на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Шуменския университет.

2. Данни за кандидата

Деница Петкова Загорчева-Койчева е завършила специалност „Икономика и управление на индустрията“ в Икономически университет – Варна през 1999 г. и магистратура по „Финанси“ в Бургаски свободен университет и по „Счетоводство и контрол“ във Великотърновски университет „Св.св. Кирил и Методий“ през 2003 г. Притежава ОНС

„доктор“ по „Икономика и управление“ в професионално направление 3.8.Икономика, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.

Професионалният ѝ опит започва през 2000 година, работи като счетоводител, главен счетоводител и началник отдел в община Шумен. От 1 октомври 2013 г. е назначена за асистент в Шуменския университет, където по-късно е заместник-главен сечтоводител на ДИКПО, главен асистент и доцент.

Притежава отлични комуникативни и лидерски умения. Професионалното и научното ѝ развитие показват траен интерес към проблемите на управлението на образованието.

3. Характеристика и оценка на преподавателската дейност на кандидата

Деница Загорчева-Койчева води лекции и упражнения в Шуменския университет по учебните дисциплини *Финансов мениджмънт в образованието, Административно управление в образователните институции, Практикум по лидерство и стилове на управление, Комуникация и управление в образованието, Отчетност и контрол в образованието, Управление на риска в специалност Управление на образованието, Финансов мениджмънт в специалности Корпоративни финанси и счетоводство, Управление на взаимодействията в образователна среда в специалност Иновации в технологичното обучение и предприемачество, Публични финанси за специалности Корпоративни финанси и счетоводство, Икономика и управление на бизнеса, Управление на проекти и програми, Икономика и финансов мениджмънт на образованието в специалност Управление на образованието, Социално предприемачество в специалност Иновации в технологичното обучение и предприемачество в ОКС „магистър“ и *Предприемачество и икономикс, Управление на финансите, Управление на взаимоотношенията в образователна среда, Технология на организационното и бизнес поведение, Управление на предприемаческата дейност, Организационно и бизнес поведение, Пазарна икономика в специалност Педагогика на обучението по техника и технологии, Основи на финансите за специалности Бизнес математика, Бизнес информатика, Финанси за специалност Туризм,**

Публични финанси в специалности Икономика, Икономика и математика в ОКС „бакалавър“.

Не познавам в детайли и не мога да дам оценка на преподавателската й дейност.

4. Обща характеристика на научните трудове и постижения на кандидата

Деница Загорчева-Койчева представя в конкурса научна продукция, съответстваща на изискванията – един публикуван хабилитационен труд, публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд, десет статии, публикувани в нереферирани издания с научно рецензиране или в редакционни колективни томове, две публикувани глави от колективна монография. По своята насоченост и съдържание те съответстват на тематиката на обявения конкурс и са посветени на актуални и значими за теорията и особено на управленската практика проблеми.

Качеството и количеството на представените от кандидата материали показват, че със събраните 670 точки те покриват минималните изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ от 550 точки за заемане на академичната длъжност „професор“ в научната област и професионалното направление на конкурса. Освен това няма доказано по законоустановения ред плагиатство в представените по конкурса научни трудове.

5. Съдържателен анализ на научните постижения на кандидата, съдържащи се в материалите за участие в конкурса

Предложените за рецензиране трудове очертават рамката на професионалните интереси и разкриват фокуса на изследователските търсения на кандидата в областта на управлението на образованието.

Хабилитационният труд *„Система за успешно управление на образователната институция“* представя система за управление на образователната институция като инструмент на съвременния директор, насочена към организирането на административния процес.

Предложената в монографията система за успешно управление на образователните институции структурира основните дейности и етапи при управлението на училища и детски градини. Чрез системата се представят синтезирани, систематизирани алгоритми за управление в различните

области на управление. Прилагането на алгоритмите може да помогне за организацията и последователното изпълнение на различни административни дейности в обхвата на задълженията на образователния мениджър.

Посочено е, че администрирането във всяка област е цялостен процес, който включва различни дейности, които могат да са повече или по-малко свързани или да нямат никаква функционална връзка помежду си. Създаването на система предполага обединяването на отделните дейности като цялостен функционален апарат.

Всяка административна дейност също се разглежда като процес в цялостния административен процес. В този смисъл административните дейности включват множество поддейности, като всяка от тях включва свои характеристики като специфика и срочност на изпълнение, нормативни изисквания и ограничения, нужда от експертен състав и др. Създаването на алгоритми към различните административни дейности предполага структурирането им в определена последователност, произтичаща от специфичните им характеристики.

Пудчертано е, че използването на системата ще улесни директора при самопланирането и самоорганизирането на административните ангажименти така, че да има поглед върху всички процеси в управляваната от него образователна институция, да планира и изпълнява задълженията си в срок, да прецизира прякото си участие и контрола, да взема правилни и работещи решения и да осигури свободно време за себе си.

Представената в монографията система за успешно управление на образователната институция е разработена в полза на директорите в системата на предучилищното и училищното образование. Системата е с отворено съдържание, което позволява да бъдат разработени и включени и още алгоритми за управление, насочени към други дейности и процеси като задължения на директора. Системата позволява и бързо актуализиране на отделните алгоритми при промяна на нормативната база, изменения в изискванията и сроковете, добавянето или отпадането на задължения и др.

Разработената система за успешно управление на образователните институции е полезен инструмент за образователния мениджър за постигането на ефективно управление на институцията.

Монографията „*Модел за формиране на финансова грамотност като ключова компетентност за развитие на образованието*“ предлага иновативен модел за формиране на финансова грамотност.

Моделът е разработен на база когнитивното развитие в различните възрасти и е съобразен с менталните възможности на децата и учениците в съответната възраст. Моделът е насочен към придобиване на знания и изграждане на ценности в ранна възраст, които да са в полза при цялостното израстване и развитие на обществото, свързани с икономическото и технологичното развитие, финансовото благосъстояние и административната осигуреност.

За управлението на образованието моделът има двуаспектно действие. От една страна, въвежда иновативно обучение по финансова грамотност, а от друга страна, подготвя действащите и бъдещите управленски кадри за управление на образованието и другите ключови сектори от социално-икономическия живот.

Моделът до момента няма аналог. Той може да се използва както при обучението на студентите и в практиката на педагогическите кадри, така и като основа за надграждане или създаване на други модели в тази област.

В представените от Деница Загорчева-Койчева статии по конкурса се анализират явления от няколко тематични области: финансиране на образованието, финансова грамотност, актуални проблеми на управлението на образователните институции. Всички статии се отличават със своята актуалност, значимост и научна добросъвестност.

Разработените от кандидата университетски учебници и учебни пособия имат за цел да формират знания по въпроси, свързани с различни аспекти на финансирането и управлението на образованието. Това ще подготви по-добре студентите като бъдещи специалисти в областта на финансовото управление и като ръководители на образователни институции.

6. Критични бележки и препоръки.

Нямам критични бележки и препоръки към представените за рецензиране трудове и приемам по-голямата част от формулираните от кандидата в справката научни приноси, които имат главно научноприложен характер.

7. Лични впечатления за кандидата

Познавам Деница Загорчева-Койчева от съвместната ни работа в университета. През това време съм имал възможност да се убедя нееднократно в нейната акуратност, както и във високия професионализъм в областта, в която работи. Тя притежава отлични умения за работа в екип, лоялност, креативност и отговорност, с което оставя отлични впечатления както у колегите си, така и у студентите, на които преподава.

8. Заключение за кандидатурата

След като се запознах с представените в конкурса материали и научни трудове и въз основа на направения анализ на тяхната значимост и на съдържащите се в тях научни приноси, потвърждавам, че научните постижения отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му за заемане от кандидата на академичната длъжност „професор“ в научната област и професионално направление на конкурса.

II. ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на гореизложеното давам своята положителна оценка на кандидатурата и препоръчвам на научното жури да предложи на компетентния орган да избере Деница Петкова Загорчева-Койчева да заеме академичната длъжност „професор“ в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (Административно и финансово управление в образователната система).

Шумен, 06.10.2022 г.

Изготвил рецензията:

/проф. д-р Светлозар Вацов/